

Evaluatie van de Toets Effecten Ontwikkelingslanden (TEO) door Building Change

In 2024 heeft Building Change alle door de overheid ingediende wetsvoorstellen gemonitord om te onderzoeken welke daarvan een mogelijk effect hebben op ontwikkelingslanden. Deze monitoring is uitgevoerd om na te gaan in hoeverre de Toets Effecten Ontwikkelingslanden (TEO), voorheen bekend als de SDG-toets, daadwerkelijk wordt toegepast. De TEO maakt sinds 2018 onderdeel uit van het Beleidskompas (voorheen het IAK) en vormt daarmee een verplicht onderdeel van de beleidscyclus. Deze toets vereist dat beleidsmakers, waar relevant, de gevolgen van beleid op ontwikkelingslanden onderzoeken en toelichten.

Onder de geanalyseerde wetsvoorstellen is per wet een korte beschrijving opgenomen met uitleg waarom deze een potentieel “coherentiehaakje” bevat, oftewel een mogelijke invloed heeft op ontwikkelingslanden. Uit de evaluatie blijkt dat het kabinet in slechts één geval expliciet de impact op ontwikkelingslanden heeft onderzocht door de TEO toe te passen. Veelal wordt er bij nieuw beleid of nieuwe wetsvoorstellen wél nagegaan welke positieve effecten het toekomstige beleid of het toekomstige wetsvoorstel heeft op de SDG's en brede welvaart in brede zin. Echter, de specifieke gevolgen voor ontwikkelingslanden, zoals vereist bij de TEO, blijven vaak onderbelicht. Bovendien ontbreekt het regelmatig aan een holistische benadering, waarin ook de mogelijke negatieve effecten van beleid op ontwikkelingslanden systematisch worden meegenomen.

Een opvallende trend in de geanalyseerde wetsvoorstellen is de focus op de energietransitie. Nederlandse beleidsmaatregelen worden vaak gepresenteerd als een positieve bijdrage aan CO2-reductie, en daarmee mondiale klimaatdoelen en de SDG's. Deze evaluatie laat echter zien dat het toepassen van de TEO essentieel is om de volledige impact van deze transitie op ontwikkelingslanden inzichtelijk te maken. De energietransitie van hoge inkomenslanden legt namelijk een grote druk op landen in het mondiale Zuiden. Dit wordt veroorzaakt door de grote vraag naar grondstoffen, voor bijvoorbeeld batterijen en zonnepanelen, die vaak in ontwikkelingslanden worden gewonnen. Dit brengt risico's met zich mee vanwege schadelijke omstandigheden in deze landen, waaronder natuurvernietiging, milieuverontreiniging en mensenrechtenschendingen. Dit vergroot de mondiale ongelijkheid, omdat hoge inkomenslanden profiteren van de energietransitie, terwijl de voordelen hiervan vaak niet terechtkomen bij de bevolking in ontwikkelingslanden.

Een positieve ontwikkeling is dat in 2024 de TEO voor het eerst expliciet is toegepast bij het wetsvoorstel [Internationaal Verantwoord Ondernemen](#) en is opgenomen in het bijbehorende beleidskompas. Dit voorstel verplicht bedrijven om hun toeleveringsketens te verduurzamen en rekening te houden met mensenrechten en milieueffecten. Het gebruik van de TEO bij dit wetsvoorstel laat zien dat beleidsmakers met behulp van deze toets bewuster worden van de grensoverschrijdende impact van Nederlands beleid. Dit biedt beleidsmakers een structurele mogelijkheid om coherentie tussen nationaal beleid en mondiale doelstellingen te versterken.

Building Change roept op tot het consistent blijven toepassen van de TEO bij wetsvoorstellen die mogelijk invloed kunnen hebben op ontwikkelingslanden. Dit biedt bewustwording over de invloed van het Nederlands beleid buiten de eigen landsgrenzen en alleen op deze manier kan worden gezorgd dat beleidskeuzes ook daadwerkelijk bijdragen aan de SDG's en ontwikkelingslanden niet onevenredig worden benadeeld.

Wetsvoorstel	Datum	TEO toegepast?
Investeringsubsidie maakindustrie klimaatneutrale economie	30-01-2024	X
Subsidieregeling private laadinfrastructuur bij bedrijven	04-03-2024	X
Verzamelbesluit Omgevingswet lenW milieu 2025	05-03-2024	X
Wijziging Besluit bouwwerken leefomgeving, aanscherping en uitbreiding van de milieuprestatie-eis	05-03-2024	X
Subsidie Publieke Laadinfrastructuur zwaar vervoer (SPuLa)	11-03-2024	X
Tijdelijke subsidieregeling omschakeling naar verwerking circulaire plastics	11-03-2024	X
Subsidieregeling aanschaf emissieloze touringcars	18-06-2024	X
Concept beleidsprogramma circulair textiel 2025-2030	18-06-2024	X
Wijziging regeling bevordering schone wegvoertuigen	09-07-2024	X
Subsidie Duurzame Mobiliteit mkb	29-07-2024	X
Wetsvoorstel internationale sanctiemaatregelen	09-08-2024	X
Subsidieregeling circulair implementeren en opschalen	20-08-2024	X
Wijziging regeling handel in emissierechten	17-09-2024	X
Verzamelwet Klimaat en Groene Groei	08-10-2024	X
Wijziging Besluit vrachtwagenheffing	14-10-2024	X
Wijziging Regeling CO2-heffing industrie i.v.m. Verordening kosteloze toewijzing van emissierechten	21-10-2024	X
Subsidieregeling demonstratieprojecten watertechnologie	23-10-2024	X
Subsidieregeling pilot- en testprojecten watertechnologie	23-10-2024	X

Klimaatplan 2025-2035	24-10-2024	X
Wijziging Besluit energie vervoer REDIII	06-11-2024	X
Wet internationaal verantwoord ondernemen	18-11-2024	✓

Uitleg per wet/fiche:

Investeringsubsidie Maakindustrie Klimaatneutrale Economie

Omschrijving

De investeringsubsidie maakindustrie klimaatneutrale economie is een regeling die tot doel heeft investeringen in de Nederlandse maakindustrie te ondersteunen. Specifiek richt de subsidie zich op productie in de sectoren waterstof, batterijen en zon-PV (zonnepanelen). De regeling helpt bedrijven om noodzakelijke investeringen te doen in technologieën en productiefaciliteiten die bijdragen aan de verduurzaming van het energiesysteem. Deze regeling heeft als doel investeringen te ondersteunen die nodig zijn voor productie in de waterstof-, batterijen- en zon-PV-sector.

Coherentiehaakje

Hoewel het belangrijke voordelen biedt voor de Nederlandse maakindustrie en energie-infrastructuur, heeft de regeling ook aanzienlijke gevolgen voor de internationale markt en opkomende economieën door een mogelijke verschuiving in wereldwijde toeleveringsketens. Producten zoals zonnepanelen worden momenteel veel in het mondiale Zuiden geproduceerd, vaak in omstandigheden die niet voldoen aan IMVO-eisen. Het verplaatsen van deze productie naar Nederland kan enerzijds bijdragen aan betere naleving van sociale en milieuvorschriften. Anderzijds bestaat het risico dat opkomende economieën economische kansen verliezen, vooral als zij afhankelijk zijn van export van deze producten. Daarnaast kan de vraag naar grondstoffen voor batterijproductie toenemen. Deze grondstoffen worden vaak gewonnen in landen in het Mondiale Zuiden, vaak gepaard met negatieve effecten zoals milieuvervuiling en schending van mensenrechten.

Subsidieregeling Private Laadinfrastructuur bij Bedrijven

Omschrijving

Het ministerie van IenW werkt aan een subsidieregeling voor private laadinfrastructuur bij bedrijven. In het Klimaatakkoord is de ambitie uitgesproken dat alle wegmobiliteit in 2050 emissievrij is. Daarom stimuleert het ministerie elektrisch rijden. Omdat laden geen obstakel mag zijn voor de transitie naar elektrisch rijden, werkt het ministerie aan een landelijk dekkend netwerk van laadpalen. Het aantal laadpalen is minder dan eerder werd verwacht. Dat komt door een kennistekort over laadinfrastructuur, maar ook is de aanschaf en plaatsing van laadpalen duur. Deze subsidieregeling moet deze knelpunten oplossen, zodat er meer private laadpalen komen.

Coherentiehaakje

De effecten van klimaatverandering zijn wereldwijd merkbaar, maar landen in het mondiale Zuiden worden het zwaarst getroffen. Het verminderen van uitstoot door de elektrificatie van transport in Nederland draagt bij aan de mondiale klimaatdoelen zoals vastgelegd in het

Parijsakkoord. Dit kan positieve effecten hebben in ontwikkelingslanden. Tegelijkertijd moeten we ervoor zorgen dat de benodigde grondstoffen voor laadinfrastructuur op een verantwoorde manier worden gewonnen. Zonder aandacht voor eerlijke toeleveringsketens bestaat het risico op negatieve effecten in ontwikkelingslanden, zoals milieuvervuiling en schending van mensenrechten.

Verzamelbesluit Omgevingswet lenW Milieu 2025

Omschrijving

Dit verzamelbesluit ziet op de wijziging van regels die betrekking hebben op de leefomgeving. Het betreft onder andere regels voor stookinstallaties die waterstof gebruiken als brandstof, emissies(metingen) van asfaltcentrales, stofemissies van puinbrekers, voor monitoring en sanering van geluid, voor toezicht op asbestverwijdering en externe veiligheid. De wijziging raakt burgers, bedrijven en bestuursorganen, omdat de regels voor hen gelden en zij hier uitvoering aan geven.

Coherentiehaakje

Het terugdringen van emissies en vervuiling in Nederland draagt bij aan het wereldwijde klimaatdoel om de opwarming van de aarde te beperken. Dit kan positieve gevolgen hebben voor ontwikkelingslanden, aangezien de gevolgen van klimaatverandering daar het meest voelbaar zijn.

Wijziging Besluit Bouwwerken Leefomgeving Aanscherping en Uitbreiding van de Milieuprestatie-Eis

Omschrijving

In dit besluit zijn enkele wijzigingen in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) aangebracht die betrekking hebben op de milieuprestatie-eis voor gebouwen. Het gaat hier met name om een verdere aanscherping van de milieuprestatie-eis voor woonfuncties en kantoorfuncties en de introductie van een milieuprestatie-eis voor een aantal andere gebruiksfuncties. De milieuprestatie wordt berekend om de milieuimpact van het materiaalgebruik van een bouwwerk te bepalen. Het doel van de milieuprestatie-eis is om de milieuimpact van gebouwen, over de gehele levenscyclus, te verlagen.

Coherentiehaakje

De transitie naar een circulaire economie raakt niet alleen Nederlandse bedrijven, maar de gehele internationale productieketen. Dit heeft dus impact op de internationale markt, en bijvoorbeeld ook bronlanden van bepaalde bouwmaterialen, wat vaak landen betreft in het mondiale Zuiden. In deze landen bij grondstofwinning worden mensenrechten en milieueffecten vaak niet adequaat aangepakt. Deze wetgeving kan een positief effect hebben door toezicht te houden op een eerlijker en duurzamer wereldwijd systeem. Tevens is deze wetgeving onderdeel van de Nederlandse klimaatdoelstellingen, het behalen hiervan is ook voor landen in het mondiale Zuiden essentieel.

Subsidie Publieke Laadinfrastructuur Zwaar Vervoer (SPuLa)

Omschrijving

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat werkt aan een subsidieregeling voor publiek toegankelijke laadinfrastructuur voor zware voertuigen. Omdat er nog maar weinig batterij-elektrische vrachtauto's (BEV's) zijn, komt de uitrol van logistieke laadinfrastructuur nu maar langzaam op gang. Het doel van de regeling is de uitrol te versnellen. Met deze regeling

kunnen investeerders subsidie ontvangen voor publiek toegankelijke laadpunten voor zware voertuigen, wat op zijn beurt de transitie naar schone mobiliteit bevordert.

Coherentiehaakje

De elektrificatie van zwaar vervoer draagt bij aan de wereldwijde strijd tegen klimaatverandering. Dit is vooral van belang voor landen in het mondiale Zuiden, waar de impact van klimaatverandering vaak het meest voelbaar is. Tegelijkertijd gaat de verduurzaming van ons vervoer grotendeels ten koste van landen in het Globale Zuiden, door de grote vraag naar grondstoffen, aangezien hier milieuschade en schendingen van mensenrechten aan verbonden kunnen zijn.

Tijdelijke Subsidieregeling Omschakeling naar Verwerking Circulaire Plastics

Omschrijving

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een subsidieregeling voor die de omschakeling van fossiel plastic naar plasticrecycalaat en biogebaseerd plastic moet stimuleren. Deze maatregel is onderdeel van een pakket van het Kabinet om de introductie van de zogenoemde 'nationale circulaire plastic norm' per 2027 te ondersteunen. Vanaf 2027 verplicht deze norm tot het gebruik van een bepaald percentage van plasticrecycalaat of biogebaseerd plastic, dat gaat oplopen tot 25%-30% in 2030.

Coherentiehaakje

De gevolgen van klimaatverandering zijn grensoverstijgend, en eventuele ontwikkelingen die het behalen van klimaatdoelen moet ondersteunen kan effect hebben op het mondiale Zuiden. Een ander doel van dit beleid is het verminderen van plastic van fossiele brandstoffen, deze transitie kan gevolgen hebben voor de bronlanden waar deze CRM worden afgenomen. Verder beïnvloedt subsidie de onderhandelingspositie van Nederlandse bedrijven in de context van de Internationale Handel.

Subsidieregeling Aanschaf Emissieloze Touringcars

Omschrijving

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat werkt aan een subsidieregeling voor de aanschaf van nieuwe batterij-elektrische touringcars (emissieloze touringcars). Touringcarbedrijven en concessiehouders kunnen een subsidie ontvangen op de aanschaf van nieuwe batterij-elektrische touringcars. Het gaat om touringcars die zijn goedgekeurd voor een maximumsnelheid van 100 kilometer per uur. Hierdoor vallen bijvoorbeeld ook touringcars die worden gebruikt als interliner onder de regeling.

Coherentiehaakje

De elektrificatie van voertuigen en touringcars draagt bij aan de wereldwijde strijd tegen klimaatverandering. Dit is vooral van belang voor landen in het mondiale Zuiden, waar de impact van klimaatverandering vaak het meest voelbaar is. Tegelijkertijd gaat de verduurzaming van ons vervoer grotendeels ten koste van landen in het Globale Zuiden, door de grote vraag naar grondstoffen die daar worden gewonnen. Bij deze productie is een risico op milieuschade en schendingen van mensenrechten door minder grip op goede arbeidsomstandigheden.

Concept Beleidsprogramma Circulair Textiel 2025-2030

Omschrijving

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een nieuw beleidsprogramma circulair textiel voor, met als looptijd 2025 tot 2030. Het huidige beleidsprogramma circulair textiel loopt eind 2024 af. Er zijn de afgelopen maanden gesprekken gevoerd met burgers, experts en partijen uit de textielsector, om ideeën, behoeften en zorgen op te halen.

Coherentiehaakje

Het concept beleidsprogramma merkt terecht op dat Nederland één van de tien grootste exporteurs van gebruikt textiel is in Nederland. Dat wil zeggen dat veranderingen in het Nederlands textielbeleid duidelijke effecten kunnen hebben op landen in het mondiale Zuiden. Een beperking van de export van textielafval kan bijdragen aan een schonere leefomgeving en minder milieubelasting in deze regio's, wat een positief effect kan hebben. Tevens staat de textielsector bekend om slechte arbeidsomstandigheden, wat een risico geeft op het schenden van mensenrechten.

Wijziging Regeling Bevordering Schone Wegvoertuigen

Omschrijving

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wijziging voor van de Regeling bevordering schone wegvoertuigen (Rbsw). De Rbsw verplicht de aanbestedende diensten om een bepaald percentage van hun voertuigen en voertuigdiensten emissievrij aan te besteden. De huidige percentages zijn laag en worden met gemak behaald. Het ministerie stelt voor om deze percentages te verhogen. Op die manier sluiten ze beter aan bij andere afspraken van overheden uit het Klimaatakkoord. Dat is beter voor het klimaat en milieu.

Coherentiehaakje

De verhoogde vraag naar emissieloze voertuigen zal leiden tot een toename in de vraag naar elektrische auto's. Voor de batterijen van elektrische auto's zijn bepaalde grondstoffen nodig die gewonnen worden in ontwikkelingslanden. Deze mijnbouwactiviteiten kunnen gepaard gaan met negatieve sociale en ecologische gevolgen, zoals milieuschade en slechte arbeidsomstandigheden. Tegelijkertijd draagt deze wetsverandering bij aan een vermindering van de wereldwijde CO₂-uitstoot, wat een positief effect kan hebben in het mondiale Zuiden, waar de effecten van klimaatverandering het meest voelbaar zijn.

Subsidie Duurzame Mobiliteit mkb

Omschrijving

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een subsidieregeling 'Duurzame Mobiliteit mkb' voor. Met de subsidie stimuleren we midden- en kleinbedrijven (mkb) om blijvend minder fossiele kilometers te maken. De subsidie richt zich op collectieven van mkb-organisaties zoals brancheverenigingen en bedrijvenverenigingen. Het doel is om hen in staat te stellen om woon-werkverkeer en zakelijke mobiliteit bij en met hun aangesloten mkb'ers te verduurzamen.

Coherentiehaakje

De subsidie voor het stimuleren van mkb om blijvend minder fossiele kilometers te maken kan een positief indirect effect hebben op ontwikkelingslanden. Een afname van fossiele brandstoffen kan bijdragen aan de inspanningen om klimaatverandering tegen te gaan, wat gunstig is voor ontwikkelingslanden die kwetsbaarder zijn voor klimaatverandering. Deze subsidieregeling zou ook kunnen leiden tot een grotere vraag naar elektrische voertuigen en

dus een hogere vraag naar bepaalde grondstoffen die vaak worden gewonnen in ontwikkelingslanden. Dit zou een negatief effect kunnen hebben in deze desbetreffende landen, aangezien er een risico is dat mijnbouwactiviteiten negatieve sociale en ecologische gevolgen hebben.

Wetsvoorstel Internationale Sanctiemaatregelen

Omschrijving

De Sanctiewet 1977 is de schakel tussen internationale sanctiemaatregelen en nationale uitvoering. De wet geeft de overheid, bedrijven en Nederlanders instrumenten om sancties goed na te leven. De wet is in het afgelopen decennium slechts beperkt gewijzigd. Dat terwijl de omvang en complexiteit van internationale sanctiemaatregelen sterk is toegenomen, en zich zal blijven ontwikkelen. Daarom moderniseert het kabinet het sanctiestelsel en stelt zij een nieuwe Wet internationale sanctiemaatregelen voor.

Coherentiehaakje

Het instellen van sancties is een instrument dat kan worden ingezet wanneer met diplomatie en dialoog geen resultaten meer kunnen worden bereikt die wel essentieel zijn voor de veiligheid, goed bestuur, het naleven van mensenrechten en het tegengaan van geweld. Dit kan positieve effecten hebben, maar ook negatieve effecten, zo ook in het mondiale Zuiden. Onder invloed van geopolitieke spanningen kunnen er verschuivingen in handelsstromen optreden, wat negatieve economische effecten kan hebben voor ontwikkelingslanden.

Subsidieregeling Circulair Implementeren en Opschalen

Omschrijving

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) bereidt een subsidieregeling 'circulair implementeren en opschalen' voor. De subsidie richt zich op circulaire projecten, waardoor materialen en producten langer en vaker gebruikt worden. Dit kan bijvoorbeeld door hergebruik, reparatie of opnieuw produceren van producten en materialen in plaats van de standaard productie-gebruik-afval keten. Deze subsidie helpt bedrijven bij het starten en opschalen van vernieuwende circulaire projecten, en het kiezen voor circulair handelen, hun CO₂-uitstoot te verminderen en materiaal en energie te besparen in de productieketen.

Coherentiehaakje

De subsidie voor circulair implementeren en opschalen heeft ook effect op ontwikkelingslanden. De vraag naar primaire grondstoffen die bronlanden bevatten kan verminderd worden, wat een negatieve economische impact kan hebben op ontwikkelingslanden. Daarnaast zou dit kunnen leiden tot lokale verwerking van materialen en minder afval export naar ontwikkelingslanden, wat positieve gevolgen heeft voor milieukwaliteit en negatieve gevolgen voor werkgelegenheid. Deze wetgeving is verder gunstig voor het klimaatbeleid, aangezien het verminderen van de CO₂ uitstoot ook op ontwikkelingslanden een significant effect heeft.

Wijziging Regeling Handel en Emissierechten

Omschrijving

Deze regeling strekt tot wijziging van de Regeling handel in emissierechten om deze in lijn te brengen met recent gewijzigde Europese regelgeving. Het gaat om richtlijn 2023/959 en uitvoeringsverordeningen 2023/2122, 2022/996, en 2022/2448. Dit betreft het aantonen van duurzaamheid van biograndstoffen in broeikasgasinstallaties en er ontbreken in de regeling

bepalingen omtrent aantonen van duurzaamheid van biograndstoffen door gereguleerde entiteiten.

Coherentiehaakje

De Europese regelgeving heeft strengere duurzaamheidscriteria, wat kan helpen om milieuvervuiling en ontbossing te verminderen, wat nu vaak gebeurt in kwetsbare ecosystemen in ontwikkelingslanden. De invoering kan bovendien zorgen voor betere arbeidsomstandigheden en eerlijke vergoedingen voor de dimensie elders. De vraag naar duurzame biograndstoffen zal verhogen, wat druk zet voor ontwikkelingslanden om aan de duurzaamheidscriteria te doen. Dit brengt voordelen mee, maar ook nadelen. Niet alle ontwikkelingslanden beschikken over dezelfde middelen of capaciteiten om aan de nieuwe eisen te voldoen, wat kan leiden tot een achterstand of uitsluiting van de Europese markt.

Verzamelwet Klimaat en Groene Groei

Omschrijving

Het verzamelwetsvoorstel Klimaat en Groene Groei (KGG) past verschillende wetten aan. In de Klimaatwet wordt onder andere de taak van de Wetenschappelijke Klimaatraad vastgelegd. In de Omgevingswet wordt geregeld dat weer automatisch een gedoogplicht geldt tijdens de ontwerpfase van werken op het gebied van infrastructuur, water, mijnbouw en energie en werken voor grenswateren. In de Wet milieubeheer wordt een grondslag opgenomen voor het kunnen opvragen van informatie door de Nederlandse Emissieautoriteit. In de Wet windenergie op zee worden een aantal regels verduidelijkt om beter aan te sluiten op de praktijk. In verschillende wetten worden technische fouten hersteld, zoals tekstfouten of verkeerde verwijzingen naar regelgeving, en de aanduidingen van bevoegde ministers geactualiseerd.

Coherentiehaakje

De herinvoering van de automatische gedoogplicht en de versnelling van infrastructuurprojecten kan de vraag naar cruciale grondstoffen verhogen. Veel van deze grondstoffen worden gewonnen in ontwikkelingslanden, wat economische kansen kan bieden maar ook zorgen voor sociale en ecologische uitdagingen. De striktere emissiecontroles en monitoring kunnen kostenverhogend werken voor bedrijven in ontwikkelingslanden die daar geen capaciteit voor hebben. De wijzigingen in emissiehandel kunnen leiden tot verduurzaming en het halen van de klimaatdoelen, wat positief is voor ontwikkelingslanden, gezien zij kwetsbaarder zijn voor de effecten van klimaatverandering.

Wijziging Besluit Vrachtwagenheffing

Omschrijving

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wijziging voor van het Besluit vrachtwagenheffing. In 2026 start Nederland met de vrachtwagenheffing. Houders van vrachtwagens betalen dan een heffing per gereden kilometer op de snelwegen en een aantal provinciale en lokale hoofdwegen. Aanpassen van het besluit is nodig vanwege een voorgenomen wijziging in de Wet Vrachtwagenheffing, in verband met een gewijzigde Europese regels voor tolheffing. Deze wijziging gaat over de verwerking van persoonsgegevens en het overleggen van voertuigdocumenten voor het sluiten van een dienstverleningsovereenkomst.

Coherentiehaakje

De vrachtwagenheffing als geheel en de gewijzigde tarieven op basis van de CO₂-emissieklasse leveren een bijdrage aan de klimaatdoelen zoals geformuleerd in de klimaatwet. Dit kan een positief effect geven op landen in het mondiale Zuiden, aangezien de effecten van klimaatverandering hier het meest voelbaar zijn.

Wijziging Regeling CO₂-heffing industrie i.v.m. Verordening Kosteloze Toewijzing van Emissierechten

Omschrijving

Door het Fit for 55-pakket zijn de regels van het Europese systeem van handel in broeikasgasemissierechten (EU ETS) aangepast, waaronder regels voor de toewijzing van gratis emissierechten voor de bedrijven die hieronder vallen. Dit komt door de herziening van de Verordening kosteloze toewijzing van emissierechten. Door deze aanpassingen verandert de manier waarop wordt berekend hoeveel gratis emissierechten bedrijven krijgen, en op welke manier ze moeten rapporteren om deze te ontvangen. Deze wijzigingsregeling zorgt ervoor dat de CO₂-heffing industrie aansluit op deze nieuwe regels.

Coherentiehaakje

Als de aanpassingen binnen de EU leiden tot minder uitstoot en efficiëntere productietechnieken, kan dit een bijdrage leveren aan de wereldwijde klimaatdoelstellingen. Dit kan een positief effect hebben op ontwikkelingslanden, gezien zij kwetsbaarder zijn voor de gevolgen van klimaatverandering. Deze wetgeving kan ook economische uitdagingen met zich meebrengen, als ontwikkelingslanden energie-intensieve producten naar de EU exporteren, wat door deze regelgeving leidt tot hogere kosten en mogelijk hun concurrentiepositie kan verzwakken.

Subsidieregeling Demonstratieprojecten Watertechnologie

Omschrijving

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een tijdelijke subsidieregeling voor. Deze regeling moet opschaling van watertechnologische innovaties in een demonstratieomgeving stimuleren. De subsidieregeling is onderdeel van het Nationaal Groeifonds programma Groeiplan Watertechnologie. De demonstratieregeling stimuleert het opschalen van watertechnologische innovaties die binnen de focusgebieden van het Groeiplan Watertechnologie liggen. De subsidie maakt het opzetten van een demonstratieproject mogelijk. Hierbinnen kunnen de innovaties in een praktijkomgeving getest worden. De regeling is gericht op innovaties die op het punt staan om (internationaal) vermarkt te worden. Demonstratieprojecten vergroten de exportkansen voor de Nederlandse watertechnologie.

Coherentiehaakje

De tijdelijke subsidieregeling voor watertechnologische innovaties heeft het potentieel om positieve effecten te hebben op ontwikkelingslanden door toegang tot nieuwe technologieën te bevorderen door internationale vermarkting en kennisoverdracht. Dit kan bijdragen in ontwikkelingslanden aan betere infrastructuur, toegang tot schoon water, betere volksgezondheid en duurzame ontwikkeling. Innovaties kunnen bijdragen aan duurzamere landbouw en industriële processen in ontwikkelingslanden, wat positief is aangezien ontwikkelingslanden kwetsbaar zijn voor klimaatverandering. Hoge kosten kunnen wel een uitdaging vormen voor ontwikkelingslanden, wat kan leiden tot ongelijkheid in toegang tot

geavanceerde wateroplossingen. Daarnaast is het problematisch als de technologie niet is afgestemd op de lokale context.

Subsidieregeling Pilot- en Testprojecten Watertechnologie

Omschrijving

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een tijdelijke subsidieregeling voor. De subsidieregeling gaat over het stimuleren van opschaling van watertechnologische innovaties in een pilotomgeving. De subsidieregeling is onderdeel van het Nationaal Groeifonds programma Groeiplan Watertechnologie. De tijdelijke subsidieregeling stimuleert het opschalen van watertechnologische innovaties binnen de focusgebieden van het Groeiplan Watertechnologie. De subsidie is bedoeld voor het testen van innovaties in een gesimuleerde of gecontroleerde pilotomgeving. Succesvolle pilot- en testprojecten kunnen vervolgens worden opgeschaald, waarmee testen onder realistische omstandigheden mogelijk worden.

Coherentiehaakje

De tijdelijke subsidieregeling voor de opschaling van watertechnologische innovaties heeft het potentieel om positieve effecten te hebben op ontwikkelingslanden door toegang tot nieuwe technologieën te bevorderen door internationale vermarkting en kennisoverdracht. Dit kan bijdragen in ontwikkelingslanden aan betere infrastructuur, toegang tot schoon water, betere volksgezondheid en duurzame ontwikkeling. Innovaties kunnen bijdragen aan duurzamere landbouw en industriële processen in ontwikkelingslanden, wat positief is aangezien ontwikkelingslanden kwetsbaar zijn voor klimaatverandering. Hoge kosten kunnen wel een uitdaging vormen voor ontwikkelingslanden, wat kan leiden tot ongelijkheid in toegang tot geavanceerde wateroplossingen. Daarnaast is het problematisch als de technologie niet is afgestemd op de lokale context.

Klimaatplan 2025-2035

Omschrijving

Het kabinet maakt iedere vijf jaar een Klimaatplan gericht op het halen van de nationale klimaatdoelen. Dit is vastgelegd in de Klimaatwet. Dit Klimaatplan laat zien hoe Nederland op koers kan komen om in 2050 klimaatneutraal te worden. De focus van het plan ligt op wat we samen de komende tien jaar gaan doen om dit te bereiken. Het ontwerp-Klimaatplan 2025-2035 gaat in op de laatste wetenschappelijke inzichten over klimaatverandering. Maar ook op de technologische ontwikkelingen en internationale beleidsontwikkelingen. Daarmee bevat het ontwerp-Klimaatplan het nationale beleid, de context waarin het beleid wordt ontwikkeld en de gevolgen van het beleid.

Coherentiehaakje

Nederlandse klimaatmaatregelen kunnen grote impact hebben op andere landen en vooral op het mondiale zuiden. In het Klimaatplan wordt hier weinig aandacht aan geschonken. Zo ontbreekt er een samenhangend beleid voor duurzaam grondstofgebruik, wordt klimaatfinanciering niet aan de orde gebracht, focust het voornamelijk op emissievermindering binnen Nederlandse grenzen, zijn er geen concrete maatregelen om carbon leakage tegen te gaan en schadelijke gevolgen van Nederlands beleid op andere landen blijft grotendeels buiten beschouwing.

Wijziging Besluit Energie Vervoer REDIII

Omschrijving

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wijziging voor van het Besluit energie vervoer. Met deze wijziging wordt een deel van de Europese richtlijn Hernieuwbare Energie (ook wel RED-III) in de Nederlandse regelgeving opgenomen. Deze wijziging verplicht brandstofleveranciers om elk jaar (tot en met 2030) CO₂-ketenemissies terug te dringen.

Coherentiehaakje

Het terugdringen van CO₂-ketenemissies draagt bij aan mondiale emissiereducties. Dit ondersteunt de klimaatdoelen en zou positieve effecten kunnen hebben op ontwikkelingslanden aangezien zij kwetsbaarder zijn voor klimaatverandering. De toename in vraag naar hernieuwbare energie zoals grondstoffen als biomassa en waterstof kan negatieve druk uitoefenen op landen waar deze grondstoffen worden gewonnen met mogelijk negatieve gevolgen. Desondanks kan het gebruik van hernieuwbare energie leiden tot investeringen in schone technologieën, wat een positief effect kan hebben op mondiale klimaatdoelen.

Wet Internationaal Verantwoord Ondernemen

Omschrijving

Bedrijven spelen een belangrijke rol in de Nederlandse economie. Internationale handel is hierbij ook erg belangrijk. Daar staat tegenover dat internationaal ondernemen ook risico's met zich meebrengt. Een bedrijf kan bijvoorbeeld betrokken raken bij schendingen van mensenrechten of schade aan het milieu. Daarom moeten grote bedrijven zich aan Europese regels houden. Deze regels staan in een richtlijn van de Europese Unie (EU) (2024/1760), de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD). Zo moeten grote bedrijven kijken naar (mogelijke) nadelige gevolgen voor mensenrechten en milieu en deze nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of stoppen. Bedrijven moeten ook een plan hebben om klimaatverandering tegen te gaan. Dit helpt om de economie sterk en toekomstbestendig te maken. Met het Wetsvoorstel Internationaal Verantwoord Ondernemen (WIVO) worden deze Europese regels omgezet in Nederlandse wetgeving.

Coherentiehaakje

Ondernemingen kunnen in hun keten van activiteiten potentiële negatieve gevolgen hebben op mens en milieu of daaraan bijdragen met hun activiteiten of die van hun zakelijke relaties. Een voorbeeld is milieuvervuiling, kinderarbeid of dwangarbeid. De CSDDD kan hierop een positief effect hebben aangezien dit wetsvoorstel verplicht dat ondernemingen deze nadelige gevolgen voorkomen, beperken of stoppen. Daarnaast worden ondernemingen verplicht een klimaattransitieplan voor de beperking van klimaatverandering vast te stellen, te publiceren en uit te voeren. Aangezien ontwikkelingslanden kwetsbaarder zijn voor klimaatverandering kan dit een positief effect hebben. Negatieve effecten zouden kunnen zijn dat er een risico is op het terugtrekken uit ontwikkelingslanden waarin het lastig is de negatieve gevolgen op mens en milieu te monitoren.

Building Change is een samenwerkingsverband van drie Nederlandse maatschappelijke organisaties: Woord en Daad, Foundation Max van der Stoep en Partos. Wij zetten ons in voor een goede relatie tussen Nederland en opkomende economieën, waarvan de meeste in Afrika liggen. Cruciaal voor een goede relatie is

dat Nederland zo positief mogelijk bijdraagt aan de welvaart in andere landen. Voor vragen over het onderzoek kunt u contact opnemen met else@partos.nl